

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 56. szám
1990. március 7., szerda

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

COCOM-ot kerül a Suzuki

A korlátlan lehetőségek „házgyára” — Nők háttérben
Magántulajdon a SZU-ban? — Az ideológiák halála

Mondhatnánk: jellemző ránk! Akkor indulhat be végre a hazai autógyártás, amikor már lehet, hogy nem lesz pénzünk megvenni az oly áhitott hazai gyártmányt. Sőt tán a bele való benzint sem. Mindenesetre, a Suzuki startra késznek tűnik. Eppügy jelentős külföldi tőkével indul, mint a tegnap Szegeden fölavatott csomagolóanyag-gyár. Amiben mi verjük Esztergomot: ez az első komoly hazai vállalkozás, amely teljes egészében külföldi, amerikai tőkével indul.

Meglehetősen visszhangja lehet világszerte annak az új szovjet törvénynek, amely ugyan nem tartalmazza az ördögi „magántulajdon” szót, gyakorlatilag viszont legitimálni látszik annak működését. Dubceknek a nemzetiségekről Párizsban kifejtett nézetei inkább otthon, mármint Csehszlovákiában kavarhatnak vihart. S ami a külföldi anyagokat illeti, inkább afféle „csemegeként” ismertetjük lapunk 2. oldalán Carlos Fuentes mexikói író nyilatkozatát arról: hogyan látják a nyugati féltekén egy esetleges „harmadik út” lehetőségeit, „az ideológiák általános elhalásának” fényében.

Hazai híreink közül azt emelnénk ki: a hadsereg visszaveszi az egészségügyben dolgozó nők katonai igazolványát. Azt hiszem, a lányok, asszonyok szívesen kerülnek ilyes hátrányba — nőnap előtt — a férfiakkal szemben.

Szávay István

Zöld út a Suzukinak

Ötvenegy magyar ipari és külkereskedelmi és iparügyi minisztérium 10 milliárd forint (66 millió dollár) értékű exporthitel-garanciát nyújt a Suzuki magyarországi járműipari beruházásához — egy friss tokiói hír szerint. Hasonló japán lépésre még nem volt példa kelet-európai országok vállalkozás esetében.

Az Autókonzern Rt. vezetői úgy tudják: a Suzuki maga sem számított arra, hogy kormánygaranciát kap ehhez a vállalkozásához. A döntés nyomán — amelyet rendkívül nagy jelentőségűnek tart a magyar fél — előreláthatóan már májusban vagy júniusban megalkul a Suzuki magyar-

japán vegyes vállalat, körülbelül 10 milliárd jen alaptőkével; ebben 30 százalékkal részesedik majd a Suzuki, 10 százalékkal a C. Itoh, 9—11 százalékkal a Világbank IFC szervezete, és körülbelül 43-51 százalékkal a most alakult Autókonzern Rt.

Nem sokkal később megkezdődik az összeszerelő üzem felépítése, minden valószínűség szerint Esztergomban. A 20 milliárd jenes (10 milliárd forint) beruházás 1992-re elkészül, s már augusztusban legördül-

nek az első, magyar összeszerelésű Suzuki Swift kocsi, 1000 és 1300 köbcentis változatai. Még abban az évben 15 ezer, a következő esztendőben 40 ezer, majd 50 ezer jármű készül el, amelynek 60 százaléka a hazai piacra kerül, a többi nyugat-európai exportra. Egyébként a japán kormánygarancia hatására eddig jórészt COCOM-listán szerepelt robotok, továbbá más, számítógép-vezérlésű szerszámgepek kerülnek a magyar üzembe, mintegy 6 milliárd jen értékben.

„Nőtlen” hadsereg?

A Honvédelmi Minisztérium az alábbiak közlésére kérte az MTI-t:

A haderőreform kapcsán 1989. december 1-jétől megszünt az egészségügyi szakképzettségű hadköteles nők katonai nyilvántartásba vétele és a nyilvántartásban szereplők bejelentési kötelezettsége.

A honvédelmi miniszternek az Országgyűlés februári ülésén elhangzott bejelentése alapján bevonják a

hadköteles nők katonai igazolványait.

A Honvédelmi Minisztérium kéri az egészségügyi intézményeknél dolgozó azon hadköteles nőket, akik katonai igazolvánnyal rendelkeznek, és azt nem kívánják megtartani, úgy munkahelyükön adják le, ha pedig már nem dolgoznak az egészségügyi területen, akkor a lakóhelyük szerinti illetékes megyei hadkiegészítési és területvédelmi parancsnokság részére juttassák el az igazolványukat.

Puccskísérlet Kabulban

Puccskísérletet hajtottak végre kedden Kabulban Nadzsibullah elnök ellen. A TASZSZ jelentése szerint helyi idő szerint délután két óra körül ismeretlen repülőgépek támadást intéztek az elnöki palota ellen, s szem-

tanuk szerint a nemzetközi repülőter, valamint a védelmi minisztérium környékéről is elkeseredett lövöldözés hallatszott. (Iszlámábadi nyugati diplomaták szerint

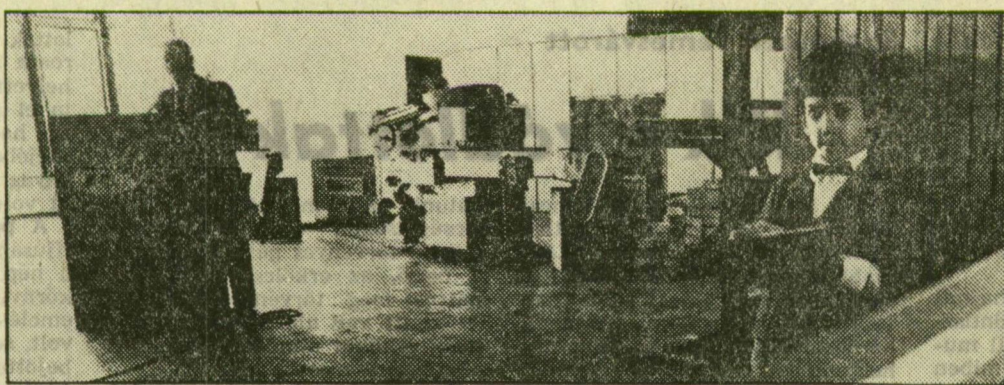
(Folytatás a 2. oldalon.)

Egy kis Amerika — Szegeden

Csomagológépgyárat avattak

Egyszemélyes kft. formájában, száz százalék amerikai tőkével, vám-szabadterületen — Szegeden létesített csomagológépgyárat a floridai Brandentonban működő New England Machinery. Az elmúlt évben bejegyzett gyár ünnepélyes megnyitóját tegnap tartották: Donald Kursch, az Egyesült Államok budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, Beck Tamás kereskedelmi miniszter és az alapító, Géza E. Bánkuty mondott beszédet.

A Délép Budapesti úti házgyárának közel 700 négyzetméternyi területén, az építővállalat volt szociális épületében rendezkedett be az amerikai gyár. (Mint a Délép vezérigazgatója, dr. Körtvélyessy Péter mondta, az új gépgyár része annak a tervezett „ipari parknak”, amelyet a házgyár területén szeretnének kialakítani; magyarul: a mamut-vállalat fölöslegessé vált vagyonyhanyadát, főként az épületeket bérbe adják ipari vállalkozóknak. Így talált a helyre a most megnyitott csomagológépgyár is — mi tagadás, hosszas keresgélés után.)

A megnyitóra seregülő vendégeket a győgszertár tisztaságú üzemcsarnokban fogadta az ügyvezető igazgató, Bánkuty Anna; a névazonosságának (az írásmód különbsége ellenére) jelentősége van, a szegedi ügyvezető igazgató — az alapító Bánkuty úr lánya. (A család sajátságosan magyar történetéhez adalékot szolgáltat Bánkuty Géza keretbe szerkesztett, vázlatos életrajza.) Az ünnepségen meleg szavakkal fejezte ki reményét a követség ügyvivője: a magyar és az amerikai gazdaságnak egyaránt hasznos az új gyár. Beck Tamás arról beszélt, hogy a Szegeden létesült kft. modellértékű, amennyiben teljes egészében amerikai tőkével ala-

piították, európai főhadiszállása lesz az anyacégnek, s nem utolsósorban: élenjáró színvonalú termékeket gyárt — Magyarországon. Bánkuty úr nem titkolta meglepettségét: több mint harminc év után úgy jöhetett haza, hogy hozzájárulhat a magyar gazdaság talpraállításához. A szegedi gyár példa lesz azoknak az amerikai üzletembereknek, mondta, akik nem pusztán a profitot nézik, amikor tőkéket fektetnek magyarországi vállalkozásokba, hanem a segítő szándék is. Munkál bennük.

Az új vállalkozást az anyacég munkájára és piaci

ismerettségére alapozták: a New England Machinery a csomagológépgyártás mellett sikeres műszaki fejlesztő- és mérnöki tevékenységgel szerzett nevet a világban. Legfőként gépeinek ötletes, több szabadalommal is védett konstrukciójáról ismert. A gépek igen nagy teljesítményűek, üzembiztosak, könnyen átalíthatók és karbantarthatók. A legismertebb gyártmányok a műanyag palackokat rendező gépek, melyek a legkülönbözőbb alakú és méretű palackok talpra állítására, szükség szerinti forgatására, továbbítására alkalmasak. Az amerikai cég teljes cso-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Ingatag ingatlanok

Pénzizű tanácsai tanácstalanság

Ülést tartott tegnap délelőtt a Csongrád Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága. Az előterjesztések között másodikiként szerepelt a Tiszatáj Szerkesztőségének beszámolója, amely elsősorban a postai terjesztéssel elégedetlen. Az ugyanis a továbbiakban nem hajlandó irodalmi folyóiratokkal foglalkozni. A kézbesítők se szívesen fizetik elő ezt a lapot, hiszen öt pluszpéldány esetén már egy kilóval nehezebb a táskájuk. A papíráremelkedést az áruspéldányok csökkentésével próbálják kiegyenlíteni, de a vidéki irodalmi folyóiratok között legnagyobb előfizetői táborral bíró lap életbenmaradásához újabb támogatást keresnek.

Gazdasági társulásként — kft. vagy rt. formájában — szeretnék működtetni az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkot. Tőkeerős partnereket várnak, akik szükségesnek látják a nemzeti hagyományok ápolását, segítenek üzleti alapra helyezni a vállalkozást. A jelentkezők — milliókkal legalábbis — nem tolonganak, eddig csak a kft. létrehozásához minimálisan kötelező, jogszabály előírt 1 millió forint áll rendelkezésre.

Legnagyobb vitát kétségkívül a sportegyesületek új támogatási rendszere váltotta ki. A vb idén először — az önkormányzatok miatt könnyen lehet, hogy utoljára — pályázatot írt ki a sportszakosztályoknak, s így osztotta ki a rendelkezésre álló 11 millió forintot.

Az észrevételek között szerepelt, hogy a rendszer elaprózza a pénzt, s így nincs lehetőség érdemi támogatásra. A sportszakosztálynak nem volt könnyű dolga, hiszen 82 jelentkező szakosztály között kellett ezt az összeget felosztania. A szegényekre jó példa a kajakenusok 400 ezer forintja, hiszen egyetlen négyes ka-

jak ma közel félmillióba kerül.

Kérdéses volt, a városok kapják-e a támogatást, vagy a szakosztályok. Az egyik tábor az önkormányzatokkal érvelt, vagyis ad-janak szabad kezet a helybélieknek. Az ellenvéle-ményt megfogalmazók pedig a „fociuralomtól” féltették a többi sportágat.

Foci. A Szeged SC-nek — ahogy Lehmann István elnök fogalmazott — két dolog miatt is főhet a feje mostanában. Egyrészt menthetetlenül NB I-es lesz a focicsapat, másrészt több mint 10 labdarúgónak lejár a szerződése a nyáron. Mindkettő nagyon pénzizű. Társadalmi összefogás kell — mondták többen —, 10-15 millió forint elengedhetetlenül szükséges a szege-diek első osztályához. Hogy ehhez mennyit tud adni a megye, az ma még teljesen bizonytalan.

Tökéletes a tanácstalanság a pártingatlanok kezelői joga körül. Legnagyobb a huzakodás a Victor Hugo utcai székházzal kapcsolatban. Azt mindenki elismeri, hogy a tanács pártingatlanokkal összefüggő rendelkezései — a megfelelő keretek hiján — finoman fogalmazva is jog-szabályt sértőek. A teljes bizonytalanságban a jogi alapok helyett az erőviszonyok domináltak.

Ingatlanlánt érint a nagymá-gocsi Károlyi-kastély hasz-nosítása is. Az elképzelés il-leszkedik az Országos Mű-emléki Felügyelőség úgyne-vezett kastélyprogramjába. A legfigyelemreméltóbb ajánlatot — s erről szán-déknnyilatkozat is készült — a Bajor Privát Akadémia tette. A kastélyt és a hozzá-tartozó parkot mezőgazdasá-gi szakemberek továbbké-pzésére szeretné megvásárol-ni. A „vétélár” valószínűleg 500 új szociális otthoni hely lesz a jelenlegi 350-nel szem-ben.

K. A.

Mozgalom a családokért

A Demokratikus Nőfürum újabb akciójával egy beteg gyermek külföldi gyógyke-zelését kívánja elősegíteni; szervezi azt a képzőművé-szeti aukciót, amelynek be-vételéből fedezhetik majd a gyógyítás költségeit. Né-hány nappal ezelőtt pedig az életbe induló állami gon-dozott lányok javára ren-deztek hangversenyt a fő-rum aktivistái.

A novemberben alakult jótékonyági mozgalomnak nincs tagsága, apparátusa, csak ügyvivői — szervezői, jogvédelmi, családvédelmi, szociális, egészségügyi, művelődési — közössége a fő-városban és más városok-ban, a falvakban. A fórum nem politizál, a nők, a családok terheinek, gondjainak csökkentését kívánja elő-mozdítani. Bárki csatlakoz-hat a mozgalomhoz, vagy annak egy-egy akciójához, s a fórum is javasol jószo-

gálati együttműködést, a független, humanitárius szervezetekkel, egyházakkal. Kormányzati, önkormány-zati intézkedéseket kez-de-ményez a családok érdeké-ben. Nemrég például nyílt levélben hívta fel a kor-mány figyelmét: a nemzet sorsa függ attól, hogy meg-felelően gondoskodnak-e a nőkről, a családokról. Kér-ték, hogy ne a nők legye-nek a munkanélküliség első áldozai. Az esélyegyenlőség adassék meg minden nőnek; az anyaságot ismerjék el fő hivatásként. A családi pót-lék fedezze a gyermekek neveltetésének alapvető költségeit. Tegyük lehetővé, hogy a nők négy-hat órai munkát és bedolgozást vál-lalhassanak. Az egészség-ügyi ellátást pedig ne a pénz határozza meg. Szük-séges lenne az is, hogy a gyermekek állampolgári jo-gon részesüljenek oktatás-ban.